

har denne Mand, hvem det var lykkedes at opføre et gammelt og skønt Herresæde, som muligt ikke har passet til de Krav, som han og hans Tid stillede; men som nu i Generationer har tjent til Opholdssted, og et Opholdssted, som de, der have boet der, have været glade ved, vist, at han forstod at bygge rigtigt, at han forstod, hvorledes der skal bygges, naar det drejer sig om en Bygning, der ikke skal staa i ganske kort Tid, men er beregnet paa at vare i Aarhundreder, en Bygning, som skal kunne fortælle Efterverden noget. Den staar endnu, og den viser ikke alene, som den staar der, hvad dansk Haandværkssnille forstod at udrette den Gang, men den fortæller ogsaa om en Bygherre, der i Virkeligheden var af høj Kultur. Jeg vilde ønske, at i alt Fald noget af den Aand, som besjælede denne Bygherre, maatte besjæle de Mænd, som have med Christiansborg Slots Genopførelse at gøre, og navnlig vilde jeg ønske, at noget af den Aand besjælede den højtærede Minister for offentlige Arbejder. Men desværre maa jeg sige, at den Behandling, som Sagen har faaet hidtil, særlig den Behandling, som den har faaet i den allersidste Tid, ikke efterlader meget Haab om, at et saadant Ønske vil blive opfyldt. Den højtærede Ministers Optræden i denne Sag gør, forekommer det mig, nærmest Indtrykket af; at for ham gælder det mere om at faa bygget saa snart som muligt end om at faa bygget saa godt som muligt. Da Sagen kom til Folketinget i Slutningen af 1905, og der viste sig en ret kraftig Opposition fra forskellige Sider og ingen varme Anbefalere af den, var der et Regeringsblad, der sagde: Nu skal der en fast Haand til at føre Sagen igennem, og det er jo ganske sikkert, at en fast Haand er en fortrinlig Ting; naar den faste Haand tillige er en forstaaende Haand og en kærlig Haand, saa er det en udmærket Ting. Men i dette Tilfælde maa jeg aabent tilstaa, at jeg meget mere har faaet Indtrykket af en brutal Haand, der med Vold og Magt vil føre Sagen igennem imod alle de Ønsker og Henstillinger, som ere komne fra Folk, der virkelig omfatte den med Kærlighed, baade fra sagkyndige og fra mange andre Sider.

Jeg maa have Lov til i korte Træk at gennemgaa Christiansborg Slots Genopførelseshistorie; det skal ikke vare meget længe. Jeg vil da erindre om, at allerede da Theophilus Hansens Plan kom frem, var det, han holdt paa: Rigsdag for sig og Kongeslot for sig. Efterhaanden som

de forskellige Forslag fremsattes, kom ogsaa Landstinget til at dele denne Opfattelse. Og da Sagen for tredje Gang var for, kunde Forslaget om en Kommission tiltrædes af Landstinget med den Ændring, at Rigsdagen ikke nødvendigvis skulde have Bolig i Slottet, men kunde henlægges til en særlig Bygning. Saa vidt var man altsaa kommen den Gang. Da saa Sagen paa ny rejstes i 1903; blev det ogsaa i Motiverne i Lovforslaget sagt, at det vilde være heldigt, om Rigsdagen udskiltes. De nødvendige Lokaler til Brug for Rigsdagen vilde efter Regeringens Mening bedst kunne naas, ved at der tilvejebragtes to selvstændige Bygninger, saaledes at et Kongeslot opførtes med Façade mod Slotspladsen, medens en Rigsdagsbygning indrettedes i Partiet mod Ridebanen. Dette vilde Regeringen dog ikke have slaaet fast i Forslaget for ikke paa Forhaand at udelukke Muligheden af andre Løsninger; men den var ikke desto mindre den Gang af den Opfattelse, at saaledes var det bedst. I 1903 gennemførtes saa Loven, man kan sige under almindelig Tilfredshed. Da den kom her til Landstinget, fandt Tinget sig paa Grund af de særlige Omstændigheder — den afdøde Konges da nær forestaaende Regeringsjubilæum — sig i kun at have 2—3 Dage til dens Behandling. Ønsker om at faa den i Udvalg maatte afslaaes, den skulde behandles hurtigt, og de Medlemmer, som havde Betænkeligheder, tænkte vel, ja, den kommer jo igen til os, de endelige Planer skulle jo forelægges Rigsdagen, saa faa vi vel Lejlighed til at tale med. Jeg tillader mig at spørge ærede Medlemmer af dette høje Ting: Hvad er det for en Lejlighed, De Herrer nu have faaet til at tale med, og hvad er det, De have faaet Lejlighed til at tale med om? Jeg skal senere komme tilbage til dette Spørgsmaal.

Loven af 15. November 1903 forudsatte Dannelsen af en Kommission, og Kommissionen blev ogsaa nedsat. Men det var en ret ejendommelig Sammensætning, den fik. Den blev stor nok, men jeg maa jo sige, at da jeg blev bekendt med Sammensætningen, havde jeg mere Indtrykket af, at det gjaldt en Indsamling til et eller andet her i København. Københavnske Bankdirektører, hvis Mening jeg lægger Vægt paa, naar det drejer sig om en Erklæring i Hypotekbanksagen, havde Sæde deri. Jeg forstod ikke, hvilken særlig Indsigt de havde i dette Spørgsmaal. Københavns Borgerrepræsentation var stærkere repræsenteret end den danske Rigsdag. Naa, lad det nu være,